

Environmentálna efektívna a obnoviteľná energetika

Horný Smokovec, 13. 6. 2012

**Transpozícia smernice 2010/75/EÚ
o priemyselných emisiách do právneho poriadku
Slovenskej republiky**

-

**navrhované zmeny a doplnenia
zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší**

Ing. Branislav Rosa
Ministerstvo životného prostredia SR

Smernica EPaR 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách z 24. 11. 2010 s cieľom zjednodušenia a sprehľadnenia doterajších požiadaviek na ochranu životného prostredia zlučuje, reviduje a upravuje požiadavky, ktoré boli obsiahnuté v týchto doterajších smerniciach:

- smernici Rady 78/176/EHS o odpadoch z priemyselnej výroby a spracovania oxidu titaničitého,
- smernici Rady 82/883/EHS o postupoch pre dozor a monitorovanie životného prostredia zasiahnutého odpadom z výroby oxidu titaničitého,
- smernici Rady 92/112/EHS o postupoch harmonizácie programov postupného znižovania a konečného odstránenia znečisťovania spôsobovaného odpadom z výroby oxidu titaničitého,

- smernici Rady 1999/13/ES o obmedzení emisií prchavých organických zlúčenín unikajúcich pri používaní organických rozpúšťadiel pri určitých činnostiach a v určitých zariadeniach,
- smernici EPaR 2000/76/ES o spaľovaní odpadov,
- smernici EPaR 2001/80/ES o obmedzení emisií určitých znečisťujúcich látok do ovzdušia z veľkých spaľovacích zariadení,
- smernici EPaR 2008/1/ES o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia.

Transpozícia smernice 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách sa pripravuje jej prevzatím do návrhov týchto právnych predpisov:

- návrhu nového zákona o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia - integrované povolo vanie a kontrola zdrojov znečisťovania ovzdušia,
- návrhu nového zákona o odpadoch - povinnosti prevádzkovateľov spaľovní odpadov pri preberaní odpadov do zariadenia s nakladaním odpadov,
- návrhu vyhlášky o vykonávaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch - analytické kontroly a podmienky preberania odpadov do zariadenia s nakladaním odpadov,
- návrhu novelizácie zákona o vodách - doplnenie zákona o smernicu 2010/75/EÚ,

- návrhu novelizácie nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 269/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd - vypúšťanie odpadových vôd zo spaľovania odpadov a z výroby TiO_2 ,
- návrhu novelizácie zákona o ovzduší - povinnosti prevádzkovateľov zdrojov znečisťovania ovzdušia, sankcie, prechodné opatrenia pre veľké spaľovacie zariadenia (spaľovacie zariadenia s celkovým menovitým tepelným príkonom 50 MW a viac),
- návrhu vyhlášky, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší - emisné limity pre veľké spaľovacie zariadenia, spaľovne odpadov, zariadenia, v ktorých sa používajú organické rozpúšťadlá a pre výrobu TiO_2 ,
- návrhu vyhlášky o monitorovaní emisií zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia a kvality ovzdušia v ich okolí - monitorovanie emisií do ovzdušia.

Zmeny a doplnenia zákona č. 137/2010 Z.z. o ovzduší vyplývajúce z transpozície smernice 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách

- v predmete úpravy zákona sa jednoznačne vymedzuje, že zákon sa nevzťahuje na vnášanie rádioaktívnych látok do ovzdušia,
- v súlade s preberanou smernicou sa spresňujú definície zariadenia na spoluspaľovanie odpadov, vrátane vymedzenia týchto zariadení a vymedzenia spaľovní odpadov,
- dopĺňajú sa definície spaľovacieho zariadenia, paliva a podstatnej zmeny,
- upresňuje sa význam emisných limitov, technických požiadaviek a podmienok prevádzkovania pre nové zdroje ustanovených vo vykonávacích predpisoch k zákonu o ovzduší v tom zmysle, že tieto predstavujú minimálne požiadavky na prevádzku zdrojov z hľadiska ochrany ovzdušia,

Zmeny a doplnenia zákona č. 137/2010 Z.z. o ovzduší vyplývajúce z transpozície smernice 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách

- v povinnostiach prevádzkovateľov veľkých a stredných zdrojov sa v súlade s transponovanou smernicou formulačne upravujú ustanovenia týkajúce sa povinností pri vzniku nebezpečných poruchových stavov, mimoriadnych udalostí alebo havárií,
- do povinností prevádzkovateľov veľkých a stredných zdrojov sa dopĺňajú ďalšie povinnosti, ktoré sa musia vykonať pri poruchách, nedodržiavaní podmienok prevádzky alebo pri uplatňovaní výnimiek z podmienok riadnej prevádzky, ak ide o spaľovacie zariadenia s príkonom 50 MW a viac, spaľovne odpadov a zariadenia na spoluspaľovanie odpadov a zariadenia, v ktorých sa používajú organické rozpúšťadlá,
- v „Prechodných opatreniach“ sa pre spaľovacie zariadenia s menovitým tepelným príkonom 50 MW a viac konkretizujú možné výnimky z uplatňovania smernicou ustanovených prísnejších emisných limitov,

Prechodné opatrenia

Pre uvedené spaľovacie zariadenia, ktoré spĺňajú ustanovené podmienky, možno na základe písomnej žiadosti ich prevádzkovateľa uplatňovať tieto prechodné opatrenia:

- zaradiť spaľovacie zariadenie do prechodného národného programu do 30. júna 2020; žiadosť sa predkladá ministerstvu do 30. septembra 2012 spolu s programom znižovania emisií zo spaľovacieho zariadenia, ktorým sa preukáže, že do 30. júna 2020 dosiahne emisné limity pre jestvujúce spaľovacie zariadenia platné od roku 2016,
- zaradiť spaľovacie zariadenie do osobitného režimu pre zariadenia centrálného zásobovania teplom do 31. decembra 2022; žiadosť sa predkladá do 30. júna 2015 obvodnému úradu životného prostredia a správneho orgánu v integrovanom povoľovaní,
- zaradiť spaľovacie zariadenie do osobitného režimu pre zariadenia určené na dožitie do 31. decembra 2023; žiadosť sa predkladá do 1. januára 2014 obvodnému úradu životného prostredia a správneho orgánu v integrovanom povoľovaní,

Prechodný národný program

Prechodný národný program je program znižovania emisií oxidov dusíka, oxidu siričitého a prachu pre spaľovacie zariadenia, ktoré spĺnia podmienky zaradenia do tohto programu, a ktorý v prechodnom období reguluje emisie uvedených znečisťujúcich látok; ak ide o plynové turbíny, program reguluje iba znižovanie emisií oxidov dusíka.

Program vypracuje ministerstvo a oznámi ho Komisii do 1. januára 2013. Ak Komisia nevznesie do 12 mesiacov od jeho doručenia námietku, považuje sa program za prijatý. Prijatý program zverejní ministerstvo na svojom webovom sídle.

Ministerstvo môže na základe žiadosti prevádzkovateľa vyradiť spaľovacie zariadenie z programu. Inšpekcia je povinná bezodkladne zosúladiť ňou vydané integrované povolenia s podmienkami aktualizovaného programu.

Inšpekcia je povinná na základe zaradenia spaľovacieho zariadenia do prechodných opatrení vykonať zodpovedajúcu zmenu integrovaného povolenia najneskôr do 31. decembra 2015.

Zmeny a doplnenia zákona č. 137/2010 Z.z. o ovzduší vyplývajúce z transpozície smernice 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách

V súlade so znením preberanej smernice sa dopĺňajú náležitosti súhlasu obvodného úradu životného prostredia potrebného na vydanie stavebného povolenia na stavbu spaľovne odpadov alebo zariadenia na spoluspaľovanie odpadov.

V pôsobnosti MŽP SR ako notifikačného orgánu sa rozširujú povinnosti o podávaní informácií Komisii o výnimkách týkajúcich sa podmienok a požiadaviek na prevádzku stacionárnych zdrojov uplatňovaných podľa zákona o ovzduší.

Obvodným úradom životného prostredia sa upravuje povinnosť zverejňovať zoznam stacionárnych zdrojov prevádzkujúcich zariadenia, v ktorých sa používajú organické rozpúšťadlá a súhlasy a ich aktualizácie vydané na povolenie týchto zdrojov.

Rozširujú sa skutkové podstaty pokút za porušenie novoustanovených povinností prevádzkovateľov stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia.

Zmeny a doplnenia zákona č. 137/2010 Z.z. o ovzduší vyplývajúce z transpozície smernice 2001/81/EÚ o národných emisných stropoch pre určité látky znečisťujúce ovzdušie

Transpozícia predmetnej smernice do právneho poriadku SR je vykonaná zákonom o ovzduší a vyhláškou MŽP SR č. 131/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú národné emisné stropy a celkové množstvo kvót znečisťujúcich látok v znení neskorších predpisov.

Na žiadosť Európskej komisie „EÚ Pilot“ je potrebné prebrať aj ostatné ustanovenia smernice, ktoré doteraz neboli prebraté, a preto sú doplnené do navrhovanej novelizácie zákona o ovzduší.

Ide o spresnenie definície Národného emisného stropu, do ktorého sa nezapočítavajú emisie z medzinárodnej námornej dopravy a emisie z lietadiel, okrem emisií z cyklu pristávania a štartu.

Doplňajú sa definície kritickej úrovne a kritickej záťaže upravené predmetnou smernicou a preberajú sa aj ustanovenia týkajúce Národného programu znižovania emisií, ktorý vypracováva MŽP SR.

Zmeny, doplnenia a úpravy zákona č. 137/2010 Z.z. o ovzduší vyplývajúce z poznatkov doterajšej praxe

Členenie stacionárnych zdrojov na nové a jestvujúce sa nahrádza členením zariadení stacionárnych zdrojov a dopĺňa sa členením týchto zariadení na jednotlivé druhy zariadení podľa uplatňovania emisných limitov a technických požiadaviek a podmienok prevádzkovania (spaľovacie zariadenia, spaľovne odpadov, zariadenia na spoluspaľovanie odpadov, zariadenia používajúce organické rozpúšťadlá, technologické zariadenia a pod.

Ustanovenie o uvádzaní palív na trh v SR sa dopĺňa textom: „Ak ide o odpady a palivá z nich vyrobené, možno uvádzať na trh len ustanovené druhy palív. Uvedené sa nevzťahuje na odpady a palivá z nich vyrobené, ktoré sú určené na spaľovanie v spaľovniach odpadov alebo v zariadeniach na spoluspaľovanie odpadov. Podnikateľ, ktorý vyrába, dováža a predáva palivá, je povinný viesť prevádzkovú evidenciu o palivách v ustanovenom rozsahu, preukazovať kvalitu palív ustanoveným spôsobom a poskytovať ustanovené údaje spotrebiteľom a obvodnému úradu životného prostredia.“.

Zmeny, doplnenia a úpravy zákona č. 137/2010 Z.z. o ovzduší vyplývajúce z poznatkov doterajšej praxe

Ustanovenie o technickej dokumentácii výrobku s obsahom organických rozpúšťadiel sa dopĺňa textom: „a na požiadanie ju poskytnúť spotrebiteľom, obvodnému úradu životného prostredia a inšpekcii.“

Povinnosti podnikateľov, ktorý vyrábajú dovážajú alebo predávajú palivá alebo regulované výrobky sa dopĺňajú o povinnosť umožniť zamestnancom orgánu ochrany ovzdušia alebo týmto orgánom povereným osobám kontrolu plnenia ustanovených povinností, predkladať im potrebné podklady a na vlastné náklady poskytovať inšpekcii potrebné množstvo vzorky paliva a regulovaného výrobku na kontrolu ich kvality.

Povinnosti prevádzkovateľov malých zdrojov sa dopĺňajú o povinnosti:

- dodržiavať ustanovené technické požiadavky a podmienky prevádzkovania,
- podrobiť sa preskúmaniu podmienok a požiadaviek určených na prevádzku stacionárneho zdroja podľa § 31 ods. 2 a predkladať obci potrebné podklady.

Zmeny, doplnenia a úpravy zákona č. 137/2010 Z.z. o ovzduší vyplývajúce z poznatkov doterajšej praxe

Pod režim súhlasov sa zaraďuje aj súhlas na technický výpočet údajov, ktorým sa preukazuje dodržanie emisných limitov a technických požiadaviek a podmienok prevádzkovania.

V ustanovení, ktoré oprávňuje určovať emisné limity a podmienky prevádzkovania pre znečisťujúce látky, pre ktoré nie je určený emisný limit sa upravuje v tom zmysle, že prerokovávať s úradom verejného zdravotníctva sa budú len požiadavky na tie znečisťujúce látky, ktoré nie sú uvedené v zozname znečisťujúcich látok.

V ustanoveniach týkajúcich sa oprávnených technických činností je vykonaných viacero formulačných úprav a zmien, ktorými sa zladujú so zákonom o akreditácii.

Medzi spôsoby, ktorými inšpekcia kontroluje dodržiavanie emisných limitov sa dopĺňa aj kontrola na základe výsledkov technických výpočtov.

Zmeny, doplnenia a úpravy zákona č. 137/2010 Z.z. o ovzduší vyplývajúce z poznatkov doterajšej praxe

V pôsobnosti krajských úradov životného prostredia sa vypúšťa odsúhlasovanie umiestňovania vzorkovacích miest.

V pôsobnosti obvodných úradov životného prostredia sa pri konkretizácii všeobecných emisných limitov, technických požiadaviek a podmienok prevádzkovania nahrádza povinnosť možnosťou takého určenia.

Technické požiadavky a všeobecné podmienky prevádzkovania sa v celom zákone nahrádzajú technickými požiadavkami a podmienkami prevádzkovania.

Ustanovenia o odbornom štátnom dozore a štátnom dozore sa upravujú tak, aby kontrolné orgány mohli kontrolovať všetky opatrenia, požiadavky a podmienky na ochranu ovzdušia určené v rozhodnutiach a súhlasoch orgánov štátnej správy starostlivosti o životné prostredie.

Zmeny, doplnenia a úpravy zákona č. 137/2010 Z.z. o ovzduší vyplývajúce z poznatkov doterajšej praxe

Upresňujú sa pôsobnosti obvodného úradu životného prostredia, ktoré sú zlúčené do integrovaného povolovania.

Do 31. decembra 2014 sa predlžuje lehota pre autorizované osoby a iné odborne spôsobilé osoby, ktoré vykonávajú merania na účely preukázania dodržania prevádzkovej účinnosti systému II. stupňa rekuperácie benzínových pár podľa doterajších predpisov, kedy môžu príslušné oprávnené merania vykonávať bez akreditácie.

Ďakujem za pozornosť

Kontakt:

branislav.rosa@enviro.gov.sk

0905 667 929